

STANOVISKO ODBORU VEŘEJNÉ SPRÁVY, DOZORU A KONTROLY
MINISTERSTVA VNITRA Č. 5/2023

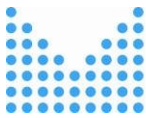
Jakým způsobem a v jakém rozsahu je možné formulovat usnesení zastupitelstva územního samosprávného celku ve vztahu k rozhodnutí o zapojení se do „daňového milostivého léta“ dle zákona o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů?

- Zastupitelstva obcí, krajů a hlavního města Prahy se mohou do 30. září 2023 usnesením rozhodnout o použití zákona o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů, a to jak plošně pro všechny místní poplatky a odvody za porušení rozpočtové kázně, tak pouze pro ty z nich, jež v usnesení výslovně označí. Rozhodnout o použití zákona však lze pouze k jednotlivým místním poplatkům jako celku, nikoliv například pro jednu skupinu jejich poplatníků.
- V rámci usnesení, kterým se rozhoduje o použití zákona o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů, není možné stanovovat další podmínky a omezení, za kterých se zákon ve vztahu k místním poplatkům nebo odvodům za porušení rozpočtové kázně použije.

Musí být uvedené usnesení odůvodněno, případně jakým způsobem?

- Při rozhodování o použití zákona o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů, a to včetně rozsahu jeho použití, by zastupitelstvo mělo mít pro zvolený postup dostatečné důvody z hlediska přiměřenosti (proporcionality), objektivity a racionality. Je žádoucí, aby odůvodnění rozhodnutí zastupitelstva bylo přímo součástí textu usnesení nebo alespoň podkladových materiálů pro jednání zastupitelstva či zápisu ze zasedání. Podstatná je vždy prokazatelná existence dostatečných důvodů pro rozhodnutí zastupitelstva.

ODŮVODNĚNÍ STANOVISKA:

Dne 1. července 2023 nabyl účinnosti zákon č. 182/2023, o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů (dále jen „zákon o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů“), který upravuje tzv. „daňové milostivé léto“. Na základě § 2 odst. 3 tohoto zákona je obcím, krajům a hlavnímu městu Praze fakultativně (volitelně) umožněno použití postupů upravených tímto zákonem pro **místní poplatky** nebo **odvody za porušení rozpočtové kázně**, které spravují jejich obecní úřady, krajské úřady, Magistrát hlavního města Prahy a úřady městských částí hlavního města Prahy. Podmínkou použití jmenovaného zákona je, že o tom **nejpozději do 30. září 2023 rozhodne usnesením zastupitelstvo daného územního samosprávného celku.**

Při zapojení se do „daňového milostivého léta“ může v případě fyzických osob za splnění zákonem stanovených podmínek – zejména včasného zaplacení rozhodného nedoplatku (jistiny) – dojít u **místních poplatků k odpuštění**

- „sankčního“ zvýšení místního poplatku – viz § 11 odst. 3 a 4 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“),
- nákladů řízení včetně exekučních nákladů.

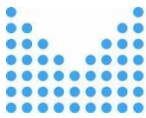
V případě **odvodu za porušení rozpočtové kázně** může obdobně dojít k **odpuštění**

- penále (§ 22 odst. 8 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů),
- úroku z posečkané částky,
- nákladů řízení včetně exekučních nákladů.

Při zapojení se do „daňového milostivého léta“ dochází taktéž za splnění zákonem stanovených podmínek k **zániku „bagatelních“ nedoplatků na místních poplatcích či odvodech za porušení rozpočtové kázně a nedoplatků na jejich příslušenství** (každý jednotlivý nedoplatek musí být menší než 200 Kč, přičemž tyto nedoplatky v součtu u jednoho správce poplatku nesmí přesáhnout 1 000 Kč).

Podrobnější informace k „daňovému milostivému létu“ pro místní poplatky lze nalézt v metodické pomůcce Ministerstva financí, která je zveřejněna pod odkazem: <https://www.mfcr.cz/cs/kontrola-a-regulace/metodiky/2023/informace-a-metodicka-pomucka-k-danovemu-51774>

O zapojení do „daňového milostivého léta“ rozhodují zastupitelstva obcí, krajů a hlavního města Prahy **v rámci své samostatné působnosti** usneseními. V kontextu s § 2 odst. 3 zákona o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů je

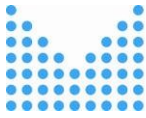

přítom **nezbytné vymezit, v jakém rozsahu o tomto zapojení mohou zastupitelstva rozhodovat.** Vycházet je přitom třeba jak z jazykového znění předmětného ustanovení, tak z vlastního smyslu a účelu možnosti se do „daňového milostivého léta“ dobrovolně zapojit.

Ustanovení § 2 odst. 3 zákona o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů konkrétně uvádí, že rozhodne-li tak zastupitelstvo svým usnesením, „*tento zákon se použije na místní poplatek nebo odvod za porušení rozpočtové kázně*“, který je (zjednodušeně řečeno) ve správě úřadu toho kterého územního samosprávného celku. Z důvodové zprávy k tomuto zákonu pak vyplývá, že předmětná právní úprava územním samosprávným celkům umožňuje využít „**přednastavených**“ a „**standardizovaných**“ pravidel „daňového milostivého léta“ tím, že se **k jejich aplikaci usnesením zastupitelstva na bázi dobrovolnosti „přihlásí“**. Současně je v důvodové zprávě opakovaně zdůrazňováno, že pokud by územnímu samosprávnému celku zákonem upravený režim „daňového milostivého léta“ nevyhovoval, může k jemu obdobné úpravě (tj. prominutí některých „daňových dluhů“) využít postupů a nástrojů předvídaných jinými zákony (například zákonem o místních poplatcích).

Z výše uvedeného vyplývá, že zastupitelstva ve svých usneseních o zapojení do „daňového milostivého léta“ nad rámec úpravy v zákoně o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů **nemohou stanovovat vlastní podmínky či omezení, za kterých se bude tento zákon aplikovat.** Na druhou stranu je však v souladu s principy proporcionality a rozpočtové autonomie územních samosprávných celků možné dovodit, že je-li (či v minulosti bylo) v obci zavedeno více druhů místních poplatků (srov. § 1 zákona o místních poplatcích), může zastupitelstvo usnesením rozhodnout o připojení se k „daňovému milostivému létu“ **jak ke všem místním poplatkům, tak pouze k některým z nich**, jež v usnesení výslovně vyjmenuje (např. pouze k poplatku za obecní systém odpadového hospodářství). **Zapojení však bude možné vždy pouze k jednotlivým místním poplatkům jakožto celku, neboť zákon jejich další diferenciaci nepředpokládá.** Nelze tedy například akceptovat postup, kdy by zastupitelstvo obce rozhodlo o připojení se do „daňového milostivého léta“ pouze pro jím vymezenou část zákonem stanovených poplatníků konkrétního místního poplatku, ani není možné rozhodnout o připojení se pouze k jedné části zákona, tj. připojení se k daňovému milostivému létu buď v části odpuštění určeného příslušenství poplatku a nikoli v části zániku bagatelních nedoplatků, nebo naopak.

Další otázkou související se zapojením se do „daňového milostivého léta“ je, zda zastupitelstva musí svá usnesení odůvodňovat. Odpuštěním určeného příslušenství místních poplatků a odvodů za porušení rozpočtové kázně a zánikem „bagatelních“ nedoplatků totiž může docházet ke snižování příjmů obecního rozpočtu. V souladu s § 38 odst. 1 zákona o obcích přitom platí, že obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku s tím, že porušením této povinnosti není „*takové*

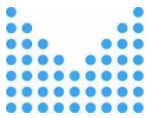
nakládání s majetkem obce, které sleduje jiný důležitý zájem obce, který je řádně odůvodněn“ (obdobná pravidla platí i pro kraje a hlavní město Prahu, viz § 17 odst. 1 zákona o krajích a § 35 odst. 1 zákona o hlavním městě Praze).

S ohledem na skutečnost, že vlastním cílem zákona o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů je vytvoření smysluplného nástroje pro podnět motivace „daňových dlužníků“ k mimořádné úhradě daně (jistiny), eliminaci nedoplatků, jejichž vymáhání není efektivní a hospodárné, a vytvoření jedinečné příležitosti pro jednorázové snížení dluhů jednotlivců, jehož účel je především sociální, lze konstatovat, že **veřejný zájem územního samosprávného celku na aplikaci zákona pro místní poplatky a odvody za porušení rozpočtové kázně bude v obecnosti vždy dán**. Důvodová zpráva k zákonu nicméně předpokládá, že územní samosprávné celky budou před připojením se k „daňovému milostivému létu“ **zvažovat finanční a administrativní dopady aplikace zákona** (zejména kapacitní možnosti řešení dané jednorázové agendy). Konkrétně důvodová zpráva uvádí:

„Při posouzení toho, zda je vhodné přijmout předmětné usnesení, by měl daný územní samosprávný celek v rámci obvyklého testu proporcionality posoudit, na jak velkou množinu nezaplaceného příslušenství daně reálně cílí. Zejména u místních poplatků, kde institut zvýšení poplatku představuje sankci, která je plně v diskreční pravomoci správce místního poplatku, je možné, že půjde o zcela zanedbatelnou množinu, tudíž náklady spojené s danou agendou včetně zodpovídání dotazů na toto téma a přípravou na realizaci projektu mohou být výrazně vyšší, než návrhem zákona sledovaný cíl a reálná poptávka po takovém nástroji. Bude rovněž záviset na tom, jakým způsobem územní samosprávný celek realizuje případné vymáhání nedoplatků.“

Současně je třeba poznamenat, že v případě, kdy se územní samosprávný celek nezapojí do „daňového milostivého léta“ v plném rozsahu, tedy například svým usnesením rozhodne, že se zapojí pouze ve vztahu k některým (nikoliv všem) obecním úřadem spravovaným místním poplatkům, měl by být takový postup opřen o dostatečně objektivní a racionální důvody. Územní samosprávné celky musí respektovat, že na osoby ve stejném nebo obdobném postavení musí dopadat stejná nebo obdobná pravidla, a to jak v případě místních poplatků, tak v případě odvodů za porušení rozpočtové kázně.

S přihlédnutím k judikatorním závěrům (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. ledna 2018, č. j. 3 As 302/2016-43) lze konstatovat, že **je žádoucí, aby důvody, které územní samosprávný celek vedly k zapojení se do „daňového milostivého léta“, potažmo k rozhodnutí o konkrétním rozsahu tohoto zapojení, byly zachyceny například v podkladech zastupitelstva, ideálně přímo v textu jeho usnesení**. Důvody samozřejmě mohou být zachyceny rovněž v zápisu ze zasedání zastupitelstva. Zcela dostatečná však bude také prokazatelná znalost relevantních okolností a důvodů pro daný postup při rozhodování zastupitelstva.

Pouhá absence písemného odůvodnění usnesení jeho nezákonnost sama o sobě nezakládá.

Z hlediska vlastní formulace usnesení o zapojení se do „daňového milostivého léta“ je nezbytné, aby v něm byla **dostatečně určitě vyjádřena vůle zastupitelstva**, že se zákon o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů má použít buďto plošně na všechny místní poplatky a odvody za porušení rozpočtové kázně, nebo pouze na některé z nich. Příklady těchto usnesení mohou být následující:

Varianta I. – zapojení se do „daňového milostivého léta“ v plném rozsahu

Zastupitelstvo obce ... schvaluje použití zákona č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů pro všechny místní poplatky a odvody za porušení rozpočtové kázně, které spravuje Obecní úřad ...

Varianta II. – zapojení se do „daňového milostivého léta“ pouze ve vztahu k místním poplatkům

Zastupitelstvo obce ... schvaluje použití zákona č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů pro všechny místní poplatky, které spravuje Obecní úřad ...

Varianta III. – zapojení se do „daňového milostivého léta“ pouze ve vztahu k vybraným místním poplatkům

Zastupitelstvo obce ... schvaluje použití zákona č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů pro vybrané místní poplatky, které spravuje Obecní úřad ..., a kterými jsou

- a) ...
- b) ...
- c) ...

Pozn.: Pod jednotlivá písmena se vepíše konkrétní obecním úřadem spravované místní poplatky, pro něž se má zákon použít.

INFORMACE KE STANOVISKU:

Zpracoval:	Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra
Datum zpracování:	5. září 2023
Číslo stanoviska:	5/2023
Označení stanoviska:	Zapojení územního samosprávného celku do „daňového milostivého léta“ na základě usnesení jeho zastupitelstva
Dotčený právní předpis:	Zákon č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů - § 2 odst. 3
Související právní předpisy:	Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů
Poznámky:	<ul style="list-style-type: none">- stanovisko popisuje právní stav ke dni zpracování,- stanovisko není právně závazné, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze příslušný soud.
